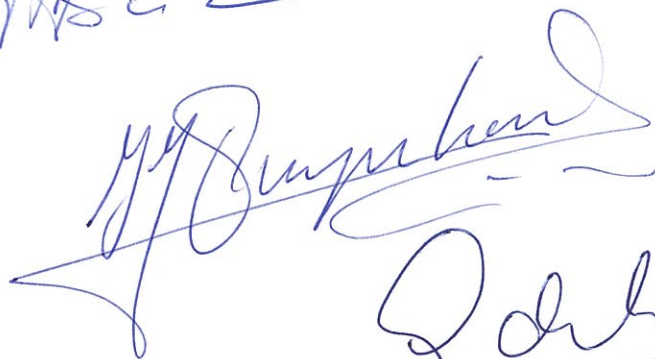
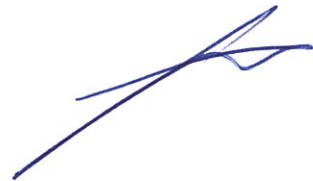

Verantwoord peuterspeelzaalwerk: een eerste stap naar de toekomst

Convenant Kwaliteit peuterspeelzaalwerk

1 augustus 2010

Waarom dit convenant?

Het Kabinet wil dat in 2011 de peuterspeelzalen en kinderopvang verder naar elkaar zijn toegegroeid, dat de basiskwaliteit van zowel de kinderopvang als ook de peuterspeelzalen gegarandeerd is en dat 100% van de zogenaamde doelgroepkinderen worden bereikt. Op de kwaliteit zal toezicht geregeld worden en de gemeenten zullen de regie hebben als het gaat om de toegang tot voorschoolse educatieve programma's.

In het voorstel voor de Wijzigingswet OKE¹ wordt de wettelijke basis geformuleerd voor de kwaliteitseisen waaraan peuterspeelzalen zullen moeten voldoen. Daarnaast streeft het kabinet naar de harmonisatie van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk. In dit kader is het wenselijk om de kwaliteit van de peuterspeelzalen analoog aan de kwaliteit van de kinderopvang te regelen. In de Wet kinderopvang zijn een aantal minimale eisen vastgelegd en wordt de minister cq. staatssecretaris de bevoegdheid gegeven aanvullende regelgeving voor de kwaliteit in een Algemene maatregel van Bestuur (AmvB) vast te leggen. Van deze bevoegdheid is tot nu toe geen gebruikgemaakt omdat de partijen in de kinderopvang (ouders en aanbieders) een convenant hebben afgesloten waarin nadere regels met betrekking tot de kwaliteit zijn vastgelegd.

Om deze zelfde systematiek te kunnen blijven volgen, heeft de staatssecretaris de partijen die betrokken zijn bij het peuterspeelzaalwerk gevraagd een convenant af te sluiten waarin aanvullende kwaliteitseisen vastgelegd zijn. Deze kwaliteitseisen zullen door het ministerie van OCW en de VNG bekrachtigd worden door de afspraken over te nemen in beleidsregels, toetsingskaders en in de VNG-modelverordening.

De partijen die dit convenant ondertekenen – te weten BOinK, MOgroep Welzijn & Maatschappelijke dienstverlening, MOgroep Kinderopvang en de Branchevereniging ondernemers in de kinderopvang – hebben aan dit verzoek gehoor gegeven. Bij het opstellen van dit convenant is het streven naar harmonisatie het uitgangspunt geweest. Daarom wordt in dit convenant – waar mogelijk – de tekst van het convenant kinderopvang gevolgd.

Rest de opstellers van het convenant te melden dat naast dit convenant de eisen uit de overige wet- en regelgeving (zie belangrijkste regelgeving in bijlage 1) en de cao-afspraken onverkort gelden. In bijlage 2 zijn de belangrijkste begrippen weergegeven.

---

¹ Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie: Het is een wijziging van de Wet kinderopvang, de Wet op het Onderwijstoezicht, de Wet op het primair onderwijs en enkele andere wetten in verband met wijzigingen in het onderwijsachterstandenbeleid.

Voor de MOgroep Kinderopvang, MOgroep Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening en voor de Branchevereniging ondernemers in de kinderopvang geldt daarnaast de CAO die op hun van toepassing is; indien een (van de) CAO('s) algemeen verbindend is verklaard, geldt deze ook voor de niet-gebonden werkgevers.

1. Preambule

De kwaliteit van het peuterspeelzaalwerk in Nederland moet goed geregeld zijn. Dit is in de eerste plaats nodig voor kinderen en hun opvoeders. Immers, kinderen bezoeken de peuterspeelzaal in een belangrijke ontwikkelingsfase in hun leven. Daarnaast hebben ook de aanbieders van peuterspeelzaalwerk baat bij goede regels: deze geven duidelijkheid en bevorderen gelijke (financiële) uitgangspunten. Regels moeten wel flexibel genoeg zijn om verantwoord te kunnen ondernemen.

Het peuterspeelzaalwerk is al meer dan 25 jaar voor veel gezinnen een vanzelfsprekende voorziening. Meer dan de helft van de kinderen onder 4 jaar bezoekt voorafgaand aan de basisschool een peuterspeelzaal. Hier kunnen zij andere kinderen ontmoeten en spelenderwijs leren om in een groep te functioneren. Voor de ouders heeft het peuterspeelzaalwerk veel betekenis doordat er een vanzelfsprekende omgeving wordt geboden voor uitwisseling van ervaringen en ideeën rondom de opvoeding van jonge kinderen. Daarnaast heeft een peuterspeelzaal een belangrijke functie in de buurt en/of het dorp. Peuterspeelzalen maken vaak deel uit van – of werken samen met – verschillende buurt- en wijkgerichte voorzieningen.

Op basis van de verantwoordelijkheden zoals verwoord in het voorstel van de Wijzigingswet OKE hebben aanbieders en afnemers van het peuterspeelzaalwerk de verantwoordelijkheid opgepakt om samen landelijke kwaliteitseisen op te stellen voor het peuterspeelzaalwerk in Nederland. MOgroep Kinderopvang, MOgroep Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening, de Branchevereniging ondernemers in de kinderopvang en BOinK, Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang, leggen deze eisen vast in dit convenant. Het convenant gaat in na goedkeuring door de leden van de genoemde organisaties, en geldt voor onbepaalde tijd. Het wordt geëvalueerd en op basis daarvan bijgesteld.

In de kinderopvang bestaat sinds invoering van de Wet kinderopvang al een convenant².

Hierin zijn kwaliteitseisen tussen aanbieders (de Brancheverenigingen MO groep Kinderopvang en de Branchevereniging ondernemers in de kinderopvang) en afnemers

---

² Verantwoorde kinderopvang: verdere stappen naar de toekomst. (Convenant Kinderopvang december 2007- versie mei 2009)

(ouderorganisatie Boink) geregeld. De kwaliteitseisen gelden voor de aangesloten leden van de verenigingen. Zij stellen deze gezamenlijk vast.

Het Ministerie van OCW stelt aan de hand van het convenant haar beleidsregels vast. Voor het peuterspeelzaalwerk gaat een vergelijkbaar convenant nu ook gelden. Dit convenant peuterspeelzaalwerk zal uiteindelijk worden samengevoegd tot één convenant kinderopvang en peuterspeelzaalwerk.

De eisen in dit convenant zijn minimale eisen voor kwaliteit. Het staat individuele aanbieders vrij deze verder uit te werken. In het convenant is vastgelegd wat partijen verantwoord peuterspeelzaalwerk vinden. Daarbij staan de ontwikkelingsmogelijkheden, de veiligheid en de gezondheid van het kind voorop. Partijen wensen ook nadrukkelijk te stellen dat de Wijzigingswet OKE minimale eisen stelt aan de kwaliteit van peuterspeelzaalwerk en dat de bedoeling van de wet niet is om op basis van de wet op lokaal niveau kwaliteitseisen naar beneden bij stellen. Hiervoor is op bestuurlijk niveau tussen ministerie en de VNG een Bestuursakkoord overeengekomen waarbij de VNG haar leden oproept om de wet niet gebruiken om gerealiseerde kwaliteitseisen op niveau 2 naar beneden bij te stellen naar niveau 1

Dit is een bijzonder convenant. Het is een eerste stap op weg naar de harmonisatie van wet- en regelgeving voor peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Partijen zien dit convenant als het fundament voor de verdere professionalisering van het peuterspeelzaalwerk welke de komende jaren zal plaatsvinden. Het convenant is ook een eerste concrete stap in het bereiken van de breed gevoelde wens het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang naar elkaar toe te laten groeien met als uiteindelijk doel: harmonisering in wet- en regelgeving en vergaande samenwerking in de praktijk. Vandaar de titel: Een eerste stap naar de toekomst.

Dit convenant vormt de basis voor goed toezicht op de kwaliteit van het peuterspeelzaalwerk.

Voor er wordt over gegaan tot de beschrijving van de kwaliteitseisen welke door dit convenant aan de aanbieders van peuterspeelzaalwerk worden opgelegd, hechten de convenantpartijen eraan om als actief betrokken partijen bij de ontwikkelingen in het peuterspeelzaalwerk een aantal uitgangspunten te benoemen. Het betreft de kwaliteitsaspecten van het peuterspeelzaalwerk welke door de huidige ontwikkelingen niet of nog niet uitgewerkt kunnen worden in convenantafspraken.

1.1. Het harmonisatietraject

Het streven van het kabinet naar harmonisatie van de wet- en regelgeving voor de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk, wordt door convenantpartijen gedeeld. Beide voorzieningen leveren immers soortgelijke diensten aan dezelfde groep kinderen. Convenantpartijen streven naar gelijkwaardige eisen voor peuterspeelzalen en kinderopvang. Tot op heden zijn het echter de wettelijke verankering van beide vormen van dienstverlening en het verschil in financiering die deze scheiding in stand houden.

In de praktijk wordt op veel plaatsen al gewerkt aan het naar elkaar laten toe groeien van beide diensten. Daar waar deze onder dezelfde koepel vallen (bijvoorbeeld in het geval van een welzijnsorganisatie welke ook kinderopvang exploiteert, of een kinderopvangorganisatie welke een of meerdere peuterspeelzalen beheert), is de inhoudelijke en organisatorische samenwerking een vanzelfsprekend perspectief. Men stuit daarbij wel op praktische problemen.

De verschillende kwaliteitseisen, financieringsbronnen en CAO's geven aanleiding tot uitvoeringsproblemen.

Convenantpartijen geven uitdrukkelijk aan dat zij het betreuren dat het harmonisatietraject niet voortvarender kon worden aangepakt, bijvoorbeeld door het peuterspeelzaalwerk onder de Wet kinderopvang te brengen. Dit had eensluidende kwaliteitseisen mogelijk gemaakt. Sterker nog, partijen zouden zich nu al hebben kunnen beperken tot één convenant – waardoor het samenbrengen van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang in de praktijk niet langer op eerder genoemde praktische bezwaren zou stuiten.

1.2. Samenwerken peuterspeelzaalwerk en kinderopvang

Zolang het harmonisatietraject niet voltooid is, zullen samenwerkende aanbieders van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang welke hun dienst (deels) geïntegreerd aanbieden, er rekening mee moeten houden dat de kwaliteitseisen van de Wet kinderopvang leidend zijn. Concreet betekent dit dat zodra er één kind een (peuter)groep bezoekt met financiering vanuit de Wet kinderopvang, de hele groep zal moeten voldoen aan de eisen welke gelden van de Wet kinderopvang.

1.3. Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)

Met de Wetswijziging OKE zet het kabinet in op het breed toegankelijk maken van het peuterspeelzaalwerk voor alle kinderen en de ontwikkeling van een voldoende en kwalitatief goed aanbod van voor- en vroegschoolse educatie voor kinderen die door een achterstand in hun (taal)ontwikkeling problemen zullen hebben met de aansluiting op de basisschool.

De convenantpartijen juichen deze inzet toe maar achten een waarschuwing in de context van dit convenant op zijn plaats. Partijen vinden het belangrijk dat wet- en regelgeving geen obstakels opwerpt voor het in combinatie opvangen van kinderen die wel -en kinderen die niet tot de zogenaamde VVE-categorie behoren. Dit met het oog op het voorkomen van een mogelijke segregatie. Een oplossing is de financiering van de VVE-trajecten te koppelen aan het kind dat daar voor in aanmerking komt (een zogenaamd VVE-rugzakje). Hierdoor wordt het ook mogelijk om VVE uit te voeren in groepen waar één of enkele doelgroepkinderen verblijven .

Convenantpartijen geven er de voorkeur aan om VVE-kinderen niet geïsoleerd van hun leeftijdsgenoten een scholingstraject aan te bieden, maar de kwaliteit van het aanbod in alle peuterspeelzalen zodanig te maken dat álle kinderen daar profijt van hebben. Dit vereist wel dat bij heel specifieke situaties (bijvoorbeeld peuterspeelzalen op het platteland waar geen aanbod van het minimale aanbod van 4 dagdelen kan worden gegarandeerd) flexibiliteit in deze heel bijzondere situaties.

1.4. Doorgaande lijn

Eén van de inhoudelijk kwalitatieve aspecten van het peuterspeelzaalwerk en de kinderopvang is de voorbereiding van kinderen op de basisschool. Zowel in de peuterspeelzaal als in een kinderdagverblijf leren kinderen sociale vaardigheden, cognitieve vaardigheden en motorische vaardigheden.

Als een kind naar de basisschool gaat, wordt verondersteld dat kinderen deze vaardigheden beheersen. Zowel peuterspeelzalen als kinderdagverblijven dienen een inhoudelijk programma aan te bieden waarin deze vaardigheden op speelse wijze geleerd worden. Aanbieders van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang zullen – in overleg met de basisscholen en ouders – de overgang van kinderen naar de basisschool begeleiden met passende informatie betreffende het sociale, intellectuele en motorische functioneren van kinderen.

1.5. Kwaliteitsniveau en toetsing bij niveau 1 en 2 van het peuterspeelzaalwerk

In het peuterspeelzaalwerk is sprake van twee niveaus waarop peuterspeelzalen gefaciliteerd worden: niveau 1 en niveau 2³. Het belangrijkste verschil is dat de pedagogische begeleiding in een peuterspeelzaal op niveau 1 verzorgd wordt door één gekwalificeerde peuterleidster (conform CAO W&MD) en één vrijwilliger. In een peuterspeelzaal op niveau 2 zijn twee gekwalificeerde peuterspeelzaalleidsters aanwezig. Dit hangt samen met het subsidiebeleid van gemeenten.

In het voorstel voor de Wijzigingswet OKE wordt aan zogenaamde VVE-peuterspeelzalen de eis gesteld dat zij functioneren op niveau 2. De convenantpartijen spreken hierbij de uitdrukkelijk wens uit dat de eisen voor niveau 2 voor alle peuterspeelzalen zullen gelden en niet alleen voor de VVE-peuterspeelzalen.

In het wetsvoorstel is tevens opgenomen, dat de kwaliteit van de peuterspeelzalen getoetst zal worden door de GGD en door de Onderwijsinspectie. De GGD zal peuterspeelzalen jaarlijks toetsen op de algemene kwaliteitseisen, de Onderwijsinspectie ziet alleen toe op de educatieve kwaliteit van het VVE-aanbod. De afstemming tussen GGD-controle en Onderwijsinspectie zal een van de onderwerpen zijn welke betrokken zal worden bij de evaluatie van dit Convenant.

1.6. Concurrentie

De huidige financieringssysteem geeft aanleiding tot ongelijke financiële uitgangspunten tussen de verschillende aanbieders van de combinatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang. Dit achten partijen niet wenselijk en zij willen er dan ook op aandringen dat de overheid een transparant systeem van financiering ontwerpt waardoor gelijke aanbieders gelijke kansen krijgen.

2. Concrete afspraken over kwaliteitsaspecten

Deze paragraaf legt de kwaliteitseisen voor groepen in peuterspeelzalen op niveau 1 en niveau 2 en voor VVE-peuterspeelzalen vast.

---

³ Ambitieniveau 1 is minimaal één beroepskracht per groep die aan alle gestelde eisen voldoet om het spelen, ontmoeten, ontwikkelen en signaleren van en bij peuters mogelijk te maken. Ambitieniveau 2 kent twee beroepskrachten per groep die aan alle gestelde eisen voldoen om het spelen, ontmoeten, ontwikkelen, signaleren én ondersteunen van en bij peuters mogelijk te maken. Het ambitieniveau 0 wordt met deze wetswijziging afgeschaft.

2.1. Pedagogisch beleidsplan

Belangrijk in het peuterspeelzaalwerk is de manier waarop met kinderen wordt omgegaan. Daarom moet elke aanbieder van peuterspeelzaalwerk een pedagogisch beleidsplan hebben. Dit pedagogisch beleidsplan is een toetssteen voor ouders. Het werkt de vier pedagogische basisdoelen welke genoemd worden in de memorie van toelichting van de Wet kinderopvang uit:

- emotionele veiligheid;
- sociale competentie;
- persoonlijke competentie;
- de overdracht van waarden en normen.

De aanbieder werkt deze basisdoelen in overleg met de oudercommissie verder uit in het pedagogisch beleidsplan en handelt in de praktijk van de opvang naar dit plan. De oudercommissie wordt ook betrokken bij de actualisering van het pedagogisch beleidsplan.

Het pedagogisch beleidsplan vermeldt tevens:

- de werkwijze, de maximale omvang en leeftijdsopbouw van de groep;
- bij welke (spel)activiteiten kinderen hun groep cq. groepsruimte verlaten;
- hoe beroepskrachten bij hun werkzaamheden met kinderen worden ondersteund door andere volwassenen;
- hoe de achterwacht geregeld is in het geval er slechts één peuterspeelzaalleidster aanwezig is in het gebouw.

Het pedagogisch beleidsplan van een peuterspeelzaal op niveau 2 beschrijft daarnaast dat leidsters bijzonderheden in de ontwikkeling van kinderen of andere problemen zullen signaleren en dat zij ouders doorverwijzen naar instanties die gespecialiseerd zijn in de behandeling van dergelijke problemen. Tevens wordt in het pedagogisch beleidsplan aangegeven hoe leidsters toegerust zijn voor deze taak en op welke wijze zij daarin ondersteund worden.

2.2. Aantal kinderen per peuterspeelzaalleidster en de omvang van de groep

Er moeten duidelijke regels zijn voor het maximaal aantal kinderen dat een peuterspeelzaalleidster in een peuterspeelzaal tegelijkertijd onder haar hoede mag nemen. Kinderen en ouders moeten ook weten in welke vaste groep hun kind zit en welke peuterspeelzaalleidster bij welke groep hoort. De aanbieder heeft tegelijkertijd voor een goede bedrijfsvoering een zekere flexibiliteit nodig. Hierbij moet worden

aangetekend dat de eisen ten aanzien van de aanwezigheid van een professionele peuterspeelzalleidster verschillen voor peuterspeelzalen op niveau 1 en op niveau 2 (zie onderstaand punt 4).

Partijen spreken het volgende af:

1. Een peuterspeelzaal wordt doorgaans bezocht door kinderen van 2 t/m 3 jaar.
2. Zowel in peuterspeelzalen op niveau 1 als op niveau 2 wordt aan ouders en kinderen duidelijk aangegeven bij welke groep het kind behoort en welke peuterspeelzalleidsters welke dag voor welke groep verantwoordelijk zijn (dit geldt voor het structurele rooster, behoudens ziekte, verlof en vakantie).
3. De groep van zowel een peuterspeelzaal op niveau 1 als op niveau 2 bestaat uit maximaal 16 kinderen.
4. Zowel in peuterspeelzalen op niveau 1 als op niveau 2 wordt aan elke kind minimaal één en maximaal drie vaste (=gekwalficeerde) peuterspeelzalleidsters toegewezen. Als het kind de speelzaal bezoekt, zal het altijd minimaal door één van zijn vaste peuterspeelzalleidsters ontvangen worden (dit geldt voor het structurele rooster, behoudens ziekte, verlof en vakantie). De vaste peuterspeelzalleidsters zijn tevens het aanspreekpunt voor de ouders.
5. In een peuterspeelzaal op niveau 1 is op een groep van 8 tot 16 kinderen minimaal 1 vaste (=gekwalficeerde) en 1 vrijwillige peuterspeelzalleidster aanwezig. Bestaat een groep uit minder dan 8 kinderen, dan moet er minimaal 1 vaste (=gekwalficeerde) peuterspeelzalleidster aanwezig zijn. In een speelzaal op niveau 2 zijn op een groep van 8 tot 16 kinderen minimaal 2 vaste (=gekwalficeerde) peuterspeelzalleidsters aanwezig. Bestaat een groep uit minder dan 8 kinderen, dan moet er minimaal 1 vaste (=gekwalficeerde) peuterspeelzalleidsters aanwezig zijn.

2.3. Samenwerken peuterspeelzalen en kinderopvang

Daar waar sprake is van peutergroepen waarbij minimaal één kind recht doet gelden op de Wet kinderopvang, gelden alle eisen welke in de Wet kinderopvang gelden voor de kinderopvang óók voor de peuterspeelzalen. Concreet betekent dit dat zodra er één kind een (peuter)groep bezoekt met financiering vanuit de Wet kinderopvang, de eisen gelden die gesteld worden in de Wet kinderopvang.

2.4. Achterwacht

Elke peuterspeelzaal heeft een achterwachting. Deze houdt in dat zodra er slechts één peuterspeelzaalleidster aanwezig is op het moment dat er kinderen aanwezig zijn in de peuterspeelzaal, er een achterwacht beschikbaar dient te zijn die in geval van calamiteiten binnen ambulance-aanrijtijden in de peuterspeelzaal aanwezig kan zijn. Inzichtelijk moet zijn wie deze persoon is en waar deze te bereiken is. Tevens dient deze achterwacht tijdens de openingstijden, als er maar één medewerkster aanwezig is, van de peuterspeelzaal telefonisch bereikbaar te zijn.

2.5. Huisvestingseisen

Zowel de Wijzigingswet OKE als de Wet kinderopvang stellen geen gedetailleerde eisen aan de binnenruimte. Convenantpartijen vinden dat de houder van een kindercentrum cq. een peuterspeelzaal moet zorgen voor passend ingerichte ruimtes welke in overeenstemming zijn met het aantal en de leeftijd van de te ontvangen kinderen. Huisvesting is een belangrijk onderdeel van de kwaliteit en wordt in dit convenant nader ingevuld. Partijen vinden dat de opvang moet plaatsvinden in een veilige en gezonde omgeving met voldoende ruimte voor het aantal kinderen.

Partijen willen – met het oog op de beoogde harmonisatie en de kwaliteit – aanbieders van peuterspeelzalen wel aanmoedigen aansluiting te zoeken bij de voorschriften voor de dagopvang, te weten:

- Per kind moet minimaal 3,5 vierkante meter bruto oppervlak in de groepsruimte beschikbaar zijn.
- Er is een aangrenzende, goed toegankelijke en veilige op de leeftijd afgestemde buitenspeelruimte beschikbaar met een bruto oppervlak van circa 3 tot 4 vierkante meter per kind.

2.6. Medezeggenschap voor ouders

De Medezeggenschap voor ouders in peuterspeelzalen is, wanneer de Wijzigingswet OKE zou zijn ingevoerd, in twee verschillende wetten geregeld en met twee verschillende regelgevingen. Partijen streven naar één geharmoniseerd pakket aan regelgeving op dit onderdeel.

2.7. Veiligheid en Gezondheid

De aanbieder van peuterspeelzaalwerk voert een verantwoord veiligheidsbeleid. De convenantpartijen eisen van aanbieders van peuterspeelzaalwerk dat zij – naar analogie van het Convenant Kwaliteit Kinderopvang – jaarlijks een Risico-inventarisatie

Veiligheid en Hygiëne uitvoeren. Partijen vinden dat er aan deze risico-inventarisatie ook een evaluatie gekoppeld moet worden.

De risico-inventarisatie en de evaluatie laten zien wat kinderen kan overkomen, hoeveel en welke ongevallen er met kinderen zijn geweest, wat de aanbieder hieraan doet of heeft gedaan en wat dit heeft opgeleverd. Deze gegevens zijn openbaar voor ouders en medewerkers. Voor het maken van de risico-inventarisatie kunnen de aanbieders gebruikmaken van het model dat ontwikkeld is voor de aanbieders van kinderopvang en peuterspeelzalen. Uiteraard gelden daarnaast ook de verplichtingen uit de van toepassing zijnde wet- en regelgeving.

De convenantpartijen eisen van aanbieders van peuterspeelzaalwerk dat zij – naar analogie van het Convenant Kwaliteit Kinderopvang – in het kader van de veiligheid een Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) vragen van werknemers, vrijwilligers, uitzendkrachten en achterwachten werkzaam in het primaire proces en andere werknemers die hun werkplek op de centra hebben en houders/bestuurders. Indien echter de inzet zodanig kortstondig is dat de aanvraagprocedure langer duurt dan de aanwezigheid van de betreffende persoon, achten de convenantpartijen het overleggen van een VOG voor aanvang van de werkzaamheden niet noodzakelijk.

Convenantpartijen vinden het overleggen van een VOG wel noodzakelijk voor stagiaires die meer dan drie maanden worden ingezet in het primaire proces. Voor deze stagiaires geldt dat bij aanvang van de stageperiode de aanvraag voor een VOG gedaan moet zijn.

De aanbieder van een peuterspeelzaal voert een verantwoord gezondheidsbeleid. Dit is een onderdeel van de wettelijk verplichte risico-inventarisatie. Partijen vinden dat er ook een evaluatie moet plaatsvinden. Daarbij moet bestaande wet- en regelgeving in acht genomen worden.

2.8. Kwaliteit personeel

Personeels- en scholingsbeleid zijn in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van de aanbieder. Die behoort te zorgen voor voldoende en goed opgeleid personeel. Kinderen en ouders hebben daar groot belang bij. De aanbieder informeert ouders over het personeelsbeleid voor zover de ouder dat nodig heeft om een goede keuze te kunnen maken voor een peuterspeelzaal.

De opleidingseisen voor peuterspeelzaalleidsters worden beschreven in de CAO-Welzijn. Als een peuterspeelzaal aangemerkt is als VVE-peuterspeelzaal, dan gelden naast de aanvullende eisen voor een peuterspeelzaalleidster niveau 2 ook nog aanvullende eisen zoals die omschreven zijn in het voorstel voor de Wijzigingswet OKE, dat erop gericht is dat de peuterspeelzaalleidster aanvullende VVE-scholing heeft gevolgd in het betreffende VVE-programma waarmee de speelzaal werkt. Om deze

afspraken in de praktijk te realiseren is wel een overgangstermijn noodzakelijk tot aan de invoeringsdatum van de Wet.

2.9. Meldcode kindermishandeling

De aanbieder van een peuterspeelzaal heeft een meldcode voor kindermishandeling waarin een duidelijke procedure is vastgelegd die aantoonbaar gevolgd wordt in het geval van een (vermoeden) van kindermishandeling en/of seksueel misbruik. Dit vermoeden kan betrekking hebben op de thuissituatie van het kind of op de opvangsituatie.

Er is op landelijk niveau een Model meldcode kindermishandeling, ontwikkeld voor peuterspeelzalen. Voor kindermishandeling door medewerkers is voor de kinderopvang een Meldcode kindermishandeling door medewerkers ontwikkeld. Partijen adviseren om het model over te nemen en in te voeren met dien verstande dat het mogelijk moet zijn voor organisaties om een gelijkwaardig model te hanteren, op voorwaarde dat deze elementen bevat zoals ook in het landelijk model (zie bijlage 3).

Convenantpartijen hebben afgesproken welke elementen een meldcode minimaal moet bevatten om als adequaat instrument bij een vermoeden van kindermishandeling te dienen; deze elementen zijn opgenomen in bijlage 4.

2.10. Vrijwilligersbeleid

In de peuterspeelzalen op niveau 1 zijn vrijwilligers werkzaam. Vaak zijn zij een of meerdere dagdelen per week in de speelzaal aanwezig als 'tweede leidster'. De convenantpartijen eisen van aanbieders van peuterspeelzaalwerk dat zij – in het belang van de kwaliteit van het peuterspeelzaalwerk én in het belang van de vrijwilligers – een vrijwilligersbeleid hebben. Dit beleid moet aan een aantal minimumeisen voldoen. De hier beschreven minimumeisen hebben alleen betrekking op vrijwilligers die werken met de kinderen op de groep.

In het vrijwilligersbeleid van de organisatie dient minimaal opgenomen te zijn:

1. De wederzijdse verplichtingen, te weten:

- De verzekering
- Een verklaring omtrent gedrag (VOG)
- Een beschrijving van de niet-vrijblijvende afspraken die de aanbieder met vrijwilligers maakt, zoals bijvoorbeeld afmelding bij verhindering.

2. Daarnaast moet in het vrijwilligersbeleid verwerkt zijn dat – onder verantwoordelijkheid van de organisatie– ook de volgende kwaliteitseisen aan de vrijwilliger gesteld moeten worden:

- De vrijwilliger kent het pedagogisch beleidsplan en kan daar naar handelen, voor zover dit betrekking heeft op de taken die omschreven zijn in de taakomschrijving van de vrijwilliger.
- De vrijwilliger heeft voldoende vaardigheid in de Nederlandse taal om met kinderen in deze taalgevoelige leeftijd, adequaat te kunnen communiceren.

3. In het vrijwilligersbeleid zijn taakomschrijvingen opgenomen voor de vrijwilligers. In deze taakomschrijving wordt omschreven welke bijdrage aan het werk in de peuterspeelzaal van de vrijwilligers verwacht wordt en op welke wijze dit samenhangt met het pedagogisch beleid.

3. Evaluatie

Dit convenant is een eerste proeve van het streven van de partijen die betrokken zijn bij de uitvoering van het peuterspeelzaalwerk om te komen tot een algemeen kwalitatief aanbod in peuterspeelzalen. Zoals eerder geschetst, was daarbij het uitdrukkelijke streven het convenant voor de peuterspeelzalen in lijn te formuleren met het convenant voor de kinderopvang om zo de harmonisatie van beide voorzieningen te bevorderen.

Partijen spreken af de invoering van het convenant nauwlettend te volgen en dit Convenant uiterlijk 1 januari 2012 (of indien de Wijzigingswet OKE later dan 1 januari 2011 zou ingaan, na één jaar) te evalueren. Bijstellingen in het onderdeel kinderopvang kunnen eerder plaats vinden. Hiervoor is in januari 2010 gestart met een bijstellingstraject.

Voor het volgen van de werking van het convenant peuterspeelzalen hebben partijen een stuurgroep samengesteld. Deze stuurgroep komt periodiek bijeen en gaat zo nodig over tot evaluatie van de convenant afspraken. Indien gewenst kan dit tot gewijzigde dan wel nieuwe afspraken leiden.

De partijen vragen nu reeds aan de stuurgroep om onderwerpen te gaan inventariseren.

4. Tot slot

- Partijen kunnen het convenant zonder instemming van andere partijen niet wijzigen.
- MOgroep Kinderopvang, MOgroep Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening en *de* Branchevereniging ondernemers in de kinderopvang zullen de naleving van de Convenantafspraken door hun leden als verplichting aan het lidmaatschap verbinden.

Utrecht, 01-01-2010

MOgroep Kinderopvang

MOgroep Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening

de Branchevereniging ondernemers in de kinderopvang

BOinK Belangenvereniging van Ouders in de Kinderopvang

Bijlagen:

Bijlage 1

Naast het voorstel voor de Wijzigingswet OKE en de Wet kinderopvang onder meer: Arbeidsomstandighedenwet, Bouwbesluit, Warenwet, Infectieziektewet, Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid, Wet Poortwachter en Wet klachtrecht cliënten zorgsector.

Bijlage 2

Begrippenlijst:

Harmonisatie: het op één lijn brengen van de wet- en regelgeving van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang.

Voorschoolse voorzieningen: peuterspeelzalen en kinderdagverblijven.

Voor- en vroegschoolse educatie (VVE): VVE is een verzamelnaam voor de methodische en systematische ondersteuning van de ontwikkeling van jonge kinderen, in de leeftijd van twee tot zes jaar. Dit vindt plaats door middel van VVE-programma's.

Voorschoolse educatie: betreft het deel dat plaatsvindt in peuterspeelzalen en kinderdagverblijven voor kinderen vanaf 2 tot 4 jaar.

Vroegschoolse educatie: betreft het deel dat plaatsvindt in het onderwijs voor kinderen van 4-6 jaar.

VVE-programma's: speciale programma's die kinderen spelenderwijs stimuleren in hun ontwikkeling.

Kinderopvang wordt na wetswijziging: 'het bedrijfsmatig en anders dan om niet verzorgen, opvoeden en bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen tot de eerste dag van de maand waarop het voortgezet onderwijs voor die kinderen begint' (artikel 1.1, lid b).

Peuterspeelzaalwerk wordt na wetswijziging: 'de verzorging, opvoeding en het bijdragen aan de ontwikkeling van kinderen uitsluitend bestemd voor kinderen vanaf de leeftijd van twee jaar tot het tijdstip waarop die kinderen kunnen deelnemen aan het basisonderwijs' (artikel 2.1, lid b).

Wet OKE: Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie

Bijlage 3 en 4

Modellen te vinden via de websites van de convenantpartijen.